

Rijksdienst voor Identiteitsgegevens
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

LSI 2015/54

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Parnassusplein 5
2509 LV Den Haag

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**
Rijksdienst voor
Identiteitsgegevens

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rvlg.nl

Contactpersoon

Datum 18 september 2015
Betreft Reactie op Eindrapport Risicoadressen Midden-Nederland

Kenmerk
2015-0000534338

Uw kenmerk

Geachte heer -----

Hierbij reageer ik op uw brief van 21 juli j.l. en het daarbij gevoegde Eindrapport Risicoadressen Midden-Nederland. Hierbij wil ik u hartelijk danken voor het toesturen van het rapport. Ik heb het met interesse gelezen. U heeft mij gevraagd te reageren op de aanbevelingen die aan het rapport toegevoegd zijn. Dat zal ik middels deze brief doen.

Tevens wil ik opmerken dat wij de multidisciplinaire aanpak van de door het RCF gehanteerde werkmethode onderschrijven en dat in dat kader de verbinding wordt gezocht met de Landelijke Stuurgroep Interventieteams (LSI), via het project Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA). In een eerder stadium, te weten op 22 juli 2014, heb ik met dhr. Westrik van de LSI een gesprek gevoerd over mogelijke aansluiting van RvIG bij de LSI. Ondanks positieve conclusies van beide kanten, hebben wij tot op heden geen reactie op ons voorstel voor aansluiting bij de LSI mogen ontvangen. Wij zouden het gesprek hierover dan ook graag hervatten.

Met betrekking tot de aanbevelingen, voor zover deze betrekking hebben op de taken van het ministerie van BZK, wil ik u het volgende mededelen:

Aanbeveling: Het bij gemeenten (opnieuw) aanstellen van buitendienstmedewerkers Burgerzaken.

Ik onderschrijf het belang dat u hecht aan het ter plaatse beoordelen van de feitelijke (woon)situatie door medewerkers van gemeenten. Het eventueel hiervoor aanstellen van buitendienstmedewerkers is een zelfstandige bevoegdheid van gemeenten. Vanuit BZK wordt wel gestimuleerd dat gemeenten daadwerkelijk huisbezoeken doen om de (woon)situatie van ingeschrevenen in de BRP te beoordelen. Dit gebeurt bijvoorbeeld in het project LAA, waar ook het ministerie van SZW bij is aangesloten. Met de financiële vergoeding voor gemeenten voor een afgerond adresonderzoek wordt gestimuleerd dat daadwerkelijk huisbezoeken worden afgelegd om de (woon)situatie van ingeschrevenen in de BRP te beoordelen. Daarnaast heeft BZK het belang van buitendienstmedewerkers de afgelopen twee jaar herhaaldelijk onder de aandacht gebracht bij gemeenten en zal dat ook blijven doen. Zie hiervoor bijvoorbeeld het rapport 'Samen sterk tegen

adresfraude¹.

Aanbeveling: Het scholen van (buitendienst)medewerkers Burgerzaken Vanuit BZK is in 2014 en 2015 budget beschikbaar gesteld voor de opleiding Naar Betrouwbare Persoonsgegevens. Deze opleiding is erop gericht om medewerkers burgerzaken op te leiden met vernieuwd opleidingsmateriaal. Onderdeel van het curriculum is om medewerkers signalen van fraude eerder te laten herkennen.

Datum
18 september 2015
Kenmerk
2015-0000534338

Aanbeveling: De buitendienstmedewerkers van Burgerzaken aanwijzen als toezichthouders als bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht en ook gemeentelijke handhavers aanwijzen als toezichthouder (p.m.) Hiervoor verwijst ik naar de Wet BRP, artikel 4.2, waarin opgenomen is dat het college van burgemeester en wethouders ambtenaren aanwijst die belast zijn met het toezicht op de naleving van de verplichtingen die de burger als ingezetene zijn opgelegd met het oog op een correcte bijhouding van de gegevens over hem in de basisregistratie. Deze ambtenaren hebben daarmee de bevoegdheden van een toezichthouder als bedoeld in hoofdstuk 5 van de Awb. Dat geeft overigens niet de bevoegdheid om tegen de wil van de bewoner de woning te betreden. Het afleggen van huisbezoeken uit hoofde van verschillende taken door een team waarin ook een GBA-ambtenaar is opgenomen, is eerder bij de rechter aan de orde geweest. Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Voorzieningenrechter Rechtbank Utrecht van 25 mei 2007, nr. 228777/KG ZA 07-338.

Aanbeveling: Het invoeren van een landelijk registratie- en raadpleegsysteem voor de afdeling Burgerzaken waarin het registratienummer van identiteitsdocumenten is opgenomen van personen afkomstig uit een land waar het mogelijk is om een andere naam aan te nemen.

Naar aanleiding van het rapport 'Legale identiteitswisselingen in de Balkan en Oost-Europa' van het NVIK is door ons onderzoek verricht naar (fraude door) dubbele inschrijvingen. Daaruit is geen evidentie gebleken. Desalniettemin worden maatregelen genomen om te voorkomen dat personen in de toekomst dubbel geregistreerd staan in de BRP. Het betreft de volgende maatregelen: registratie buitenlands persoonsnummer in de BRP (op 1 juni geïmplementeerd in de BRP), structurele monitoring op de BRP en uitbreiding van bestaande verificatiesystemen. Meer informatie hierover vindt u in de brief 'Rapport legale identiteitswisselingen in de Balkan en Oost-Europa' van 10 december 2014 aan de Tweede Kamer.

Aanbeveling: Het wettelijk mogelijk maken dat personen die langer dan zes maanden een briefadres hebben automatisch worden uitgeschreven als Vertrokken Onbekend Waarheen.

Ook binnen het project Samen werken aan adreskwaliteit (de voorganger van de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit) werd gesignaleerd dat het briefadres een belangrijke indicator is voor afwijkingen tussen de registratie in de BRP en de praktijksituatie. Dit fenomeen heeft dan ook onze aandacht. Het automatisch uitschrijven van burgers naar 'Vertrokken Onbekend Waarheen' verdient niet onze voorkeur, de gevolgen daarvan zijn immers aanzienlijk. Voor de ingeschrevene betekent het dat de verschillende overheidsorganen (en derden) er in beginsel vanuit gaan dat hij niet meer in Nederland verblijft. Zij zullen bijvoorbeeld uitkeringen en andere vormen van dienstverlening ten behoeve van betrokkene in

¹ Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (2015). 'Samen sterk tegen adresfraude'. <http://www.rijksdienstvooridentiteitsgegevens.nl/Fraudebestrijding>

beginsel stopzetten. Voor overheidsorganen (en derden) is het gevolg dat zij de basisregistratie niet meer kunnen gebruiken om de betrokken persoon te bereiken. Met name overheidsorganen die van betrokkene iets te vorderen hebben (zoals de Belastingdienst, de deurwaarder of het openbaar ministerie dat een uitstaande boete wil innen) zullen hier last van ondervinden. Afnemers van de BRP kunnen zien of een persoon op een woonadres of een briefadres is ingeschreven. Het is aan de afnemer deze informatie al dan niet te gebruiken.

Datum
18 september 2015
Kenmerk
2015-0000534338

Aanbeveling: Wetgeving aanpassen met betrekking tot de onderzoeksplicht die de gemeente nu heeft. Concreet stelt u voor de wetgeving zodanig te wijzigen dat de gemeente geen nadere onderzoeksplicht heeft indien zij op basis van een nauwkeurig adresonderzoek heeft vastgesteld dat de betrokken persoon daar geen verblijf houdt.

Een gemeente start een adresonderzoek bij twijfel over de juistheid van een adres in de BRP. De uitkomst van een dergelijk adresonderzoek kan leiden tot ambtshalve wijziging van gegevens in de BRP en daarmee tot grote gevolgen voor de persoon in kwestie. Daarom moet een adresonderzoek zorgvuldig worden uitgevoerd. Om gemeenten daarin te ondersteunen heeft BZK samen met de NVvB het protocol adresonderzoek opgesteld. Hierin is een aantal stappen opgenomen die een zorgvuldig onderzoek waarborgen. Niet alle stappen hoeven altijd of volgtijdelijk te worden uitgevoerd. In het protocol wordt beschreven hoe een gemeente een adresonderzoek kan versnellen. Zo kan een gemeente uitgaan van een door een uitvoeringsorganisatie verricht zorgvuldig onderzoek naar de verblijfplaats van iemand. We spreken in dat geval van een gekwalificeerde terugmelding.

Op dit moment wordt binnen de pilot 'gekwalificeerd terugmelden' onderzocht in welke situaties gemeenten kunnen overgaan tot aanpassing van gegevens in de BRP als uit het onderzoek van een andere overheidsdienst reeds voldoende blijkt dat registratie in de BRP niet overeenkomt met de daadwerkelijke situatie. De uitkomsten van de pilot – die eind van dit jaar wordt afgerond – kunnen leiden tot aanpassing van het adresonderzoek door gemeenten in die zin dat een gemeente mutaties in de BRP kan doorvoeren op basis van gekwalificeerde terugmeldingen van andere overheidsorganisaties. Bij een ambtshalve wijziging dient een gemeente vanzelfsprekend de beginselen van behoorlijk bestuur in acht te nemen en betrokkene schriftelijk te informeren over de voorgenomen ambtshalve wijziging. Bij een ambtshalve opname van vertrek heeft de gemeente daarnaast een verzwaaarde onderzoeksplicht op grond van de Wet BRP.

Zoals gevraagd heb ik dit rapport doen toekomen aan dhr. R. Bagchus, directeur van de beleidsdirectie Burgerschap en Informatiebeleid van het ministerie van BZK. Mijn reactie is in samenwerking met deze directie opgesteld.

Hoogachtend,
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Directeur Rijksdienst voor Identiteitsgegevens

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Ministerie van BZK
DGBK - Rijksdienst voor het Beschermen van de
L
Postbus 20011
2500 EA S GRAVENHAGE

**Directie Stelsel en
Volksverzekeringen**

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
F 070 333 44 00
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Abel de Vries

Datum **21 JULI 2015**

Betreft Eindrapport Risico-adressen Midden-Nederland

Onze referentie
2015-0000172148

Bijlagen

Eindrapport Risicoadressen
Midden-Nederland
Bijlage 1: Aanbevelingen
Bijlage 2: Overzicht resultaten
Bijlage 3: Casuïstiek

Geachte mevrouw,

Gedurende de periode van 1 september 2013 tot 1 maart 2015 is in de regio Midden-Nederland het interventieteamproject 'Risicoadressen' uitgevoerd. De aanleiding tot dit project was dat tijdens een aanzienlijk aantal in de stad Utrecht uitgevoerde controles op woonadressen was gebleken dat de feitelijke woonsituatie niet overeenkwam met de gegevens die in de Basisregistratie Persoonsgegevens voor deze adressen waren vastgelegd.

De Landelijke Stuurgroep Interventieteams heeft het eindrapport in haar vergadering van 25 juni jl. vastgesteld. Bij het rapport is in bijlage 1 een aantal aanbevelingen opgenomen. Namens de Landelijke Stuurgroep Interventieteams bied ik u hierbij het rapport met de bijlagen aan met het verzoek om kennis te nemen van de werkmethode die in dit project is gevolgd en daarbij te beoordelen of de bij het rapport gevoegde aanbevelingen aanleiding zijn om de daarin voorgestelde maatregelen te nemen.

Doelstellingen van en deelnemers aan het project

Het project is in 12 gemeenten in de regio Midden-Nederland uitgevoerd. Naast deze gemeenten namen ook landelijk opererende organisaties als de Belastingdienst (Belastingen en Toeslagen), het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV), de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en de Inspectie SZW aan dit project deel.

De doelstellingen van het project waren de volgende:

- a) het verhogen van de betrouwbaarheid van de BRP in elk van de deelnemende gemeenten,
- b) het in behandeling nemen van signalen die duiden op mogelijke fraude met uitkeringen en toeslagen, gemeentelijke belastingen en studiefinanciering,
- c) het verder ontwikkelen van risico-indicatoren die kunnen worden toegepast bij het ontdekken en tegengaan van fraude met belastingen en/of toeslagen

- d) het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van een werkmethode die bij een verdere, landelijke uitrol van deze projectmatige aanpak kan worden toegepast.

Directie Stelsel en
Volksverzekeringen

Resultaten

In het kader van dit project zijn 298 adressen bezocht. Deze controles hebben geleid tot 600 signalen van mogelijke onregelmatigheden ten aanzien van registratie in de BRP en mogelijke fraude met uitkeringen, toeslagen en belastingen. Zo is in 257 gevallen aan de afdeling Burgerzaken van een van de deelnemende gemeenten geadviseerd om een mutatie in de Basisregistratie personen door te voeren. Voor een bedrag van ruim € 3 miljoen zijn belastingaanslagen gecorrigeerd, zijn uitkeringen of toeslagen teruggevorderd, is bespaard op uitkeringen die ten onrechte waren toegekend, en zijn bestuurlijke boeten opgelegd.

Datum

21 JULI 2015

Onze referentie
2015-0000172148

De bundeling van kennis, bevoegdheden en capaciteit die in een interventieteam plaatsvindt, maakt het mogelijk om gezamenlijk op te treden en daarmee een groter effect te bereiken dan bij handhaving door elk van de deelnemende partijen afzonderlijk kan worden bereikt. Ook de samenwerking tussen afdelingen van een gemeente heeft met deze aanpak een impuls gekregen. Het project heeft ook een nieuwe risico-indicator opgeleverd die in volgende projecten als selectie criterium zal worden toegepast. Gebleken is dat het verstrekken van meer toeslagen op één adres een goede indicator voor mogelijke onregelmatigheden is,

Aanbevelingen

De ervaringen in dit project hebben aanleiding gegeven tot het formuleren van een aantal aanbevelingen. Het opvolgen van deze aanbevelingen zou de in dit project gevolgde werkwijze nog effectiever maken. Bovendien zouden gemeenten dan zelf over de vereiste bevoegdheden gaan beschikken die noodzakelijk zijn om ook zelfstandig adresonderzoeken uit te voeren. Deze aanbevelingen zijn in bijlage 1 bij het rapport samengevat. Met betrekking tot de aanbeveling om mutaties in de BRP sneller dan nu het geval is, aan te brengen, heeft het ministerie van BZK in interdepartementaal overleg dat in het kader van de Rijksbrede Aanpak van Fraude wordt gevoerd, meegedeeld dat het voor een gemeente mogelijk wordt gemaakt om, op basis van een na degelijk adresonderzoek opgesteld controlerapport en een beperkt aanvullend onderzoek van de betrokken gemeente, tot het aanbrengen van een mutatie in de BRP over te gaan.

Ten aanzien van de overige aanbevelingen verneem ik graag van u of u stappen gaat ondernemen om de daarin aangegeven maatregelen te effectueren.

Met vriendelijke groet,

Directeur SV/Voorzitter
Landelijke Stuurgroep Interventieteams

